

در پایان سال ۹۷ بررسی کردیم چرا احزاب ایران در فراز و نشیب‌های سیاسی هیچ اثری ندارند

سیاست‌ورزی در تعطیلات

گفت‌وگو با ۹ چهره از ۹ حزب

ونه از ذره‌بین آیت‌الله جنتی! با این حال عملکرد شوراهای پنجم به گونه‌ای پیش رفته که حتی اصلاح‌طلبان نیز آن را قابل دفاع نمی‌دانند؛ نامزدپوششی انتخابات ۹۶ هم به بهترین معاون اول تاریخ معرفی شده و عملکرد عارفانه کاندیدای سال ۹۲ اصلاح‌طلبان در فراکسیون امید مجلس هم که صدای منتقدان اصلاح‌طلبیش را در آورده است. پس اتوبان فراکتنی نیز برای اصلاح‌طلبان کوچه‌ای مسدود است. از این رو قافیه در میدان سیاست‌ورزی برایشان تنگ آمده و به پریشان گویی رسیده‌اند. ■ کارگزاران نزدیک‌ترین حزب اصلاح‌طلب به‌هاشمی‌فستجانی، از این همانی کارگزاران روحانی به‌شدت بی‌منگ‌است. از این رو در سال ۹۷ عزم خود را جزم کرد که خط کشی سفت و سخت‌تری با دولت داشته باشد. کار به آنجا رسید که عطریانفر، عضو شورای مرکزی این حزب از شاه کلید بحران هاو سورم‌رن حزب خود یعنی جهانگیری هم عبور کرد و گفت تعداد نیروهای کارگزاران در دولت صفر است! تکنوکرات‌های چپ در بیانیه خود عنوان داشتند که روحانی از آنها نیست؛ بروکرات است و دولتمردانش را نیز مردان بزم خواندند. کرباسچی، دبیرکل این حزب نیز روحانی را در خوابی سنگین وصف کرد و تاکید داشت که او اساساً یک مدیر نشسته است. انتقادات سعید لیلاز، دیگر عضو شورای مرکزی این حزب و اشاره‌اش به اختیارات تام و تمام روحانی و انتقادات تند و تیز از دولت در کنگره سالانه کارگزاران را هم می‌توان در این پارز تعریف کرد. در همین راستا، بال‌چپ سال‌ها پیش هاشمی به‌بال راست آن سال هایش یعنی اعتدال و توسعه نیز به‌شدت تاخت. ■ اتحادملتی هاد‌ر سالی که گذشت هم کنگره برگزار کردند و هم با نقد به دولت اصرار داشتند که نشان دهند روحانی و عملکرد دولتش ته‌همان کرباسی نیست که اصلاح‌طلبان هستند. اگرچه در میان سهم خواهی از شورای پنجم حساسی از خجالت کارگزارانی‌ها در آمدند و به تکرار انتخاب چندباره شهردار تن دادند ولی به انتخاب پسر آیت‌الله‌نا نشان دهندا اگرچه امروز منفعت‌طلبی نسخه اتحاد برایشان پیچیده‌ولی هنوز در به‌همان پاشنه قبل می‌چرخد و خاطرات عل‌اجنباب سرخوش چنان تازه است که در بزنگاه‌ها سر با می‌کند. در سالی که گذشت

اتحادی‌ها به اعتدال و توسعه نیز تاختند تا آنجا که دبیرکل این حزب زبان تحقیر برای اعتدالی‌ها گشود و گفت اصلا تا پیش از انتخابات نام چنین حزبی را ننشیده بود. دهه اول اسفند بود که زمره‌های اختلاف و افتراق درون خانوادگی اتحاد ملت‌ها هم علنی شد. غلامرضا انصاری که سال ۹۴ به‌عنوان قائم‌مقام این حزب انتخاب شده و بعدها در شورای مرکزی فعال بود، به‌عنوان عضو شورای مرکزی در سال ۹۷ انتخاب نشد. از این رو آستین‌ها را برای تاسیس حزبی جدید بالا زد. حزبی که اسفند ماه با عنوان راه ملت، کنگره برگزار کرد. حضور محسن آرمین و علیرضا علوی تبار در این کنگره، سبب شد تا اصلاح‌طلبان برای پوشش اختلافات اتحادملتی‌ها این حزب را نمونه‌ای از سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی بخوانند. اگرچه نگاهی به شورای مرکزی این حزب نشان می‌دهد که از تئوریسین‌هایی چون نبوی خبری نیست و تنها مدلی کاریک‌تئوری از سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی ارائه شده که بی‌شباهت به تشکل‌های فامیلی نیست. ■ اعتمادملی از جمله احزاب اصلاح‌طلبی بود که سالی پر فراز و نشیب را پشت سر گذاشت و برگزاری کنگره این حزب را می‌توان جنجالی‌ترین کنگره حزب در سال ۹۷ خواند. در سالی که گذشت زمره‌های اختلاف در اعتمادملی سر باز کرد و در نزاهیات الیاس حضرتی خود را قائم‌مقام این حزب معرفی کرد. اعلامی که باعث جدایی رسول منتجب‌نیا، قائم‌مقام و عضو موسس حزب اعتماد ملی و حلقه نزدیکانش از این حزب شد. آنها که قائم‌مقامی حضرتی و اقدامات حسین کروی را کودتای حزبی خواندند، با محوری منتجب‌نیا ۱۹ بهمن ماه به صورت رسمی در قالب یک حزب جدید فعالیت خود را آغاز کردند. حزبی که گفته شد در میان اسامی پیشنهادی چون راه‌نو صدای بیداری ایران، عنوان «جمهوریت» برای آن برگزیده شده‌است. در همین راستا قربانعلی قائمی، عضو هیات‌موسس این حزب تازه‌تاسیس گفته که قصد تاسیس دفتر در ۲۰ استان کشور را دارند و بعد از آن کنگره حزب را در تهران برگزار خواهند کرد. در جریان انتخاب شهردار نیز اتحاد اولیه اعتمادملی با اتحاد ملتی‌ها چند ماهی شهرداری را به کلاه آنها ثبت کرد ولی این کام دوامی نداشت.

■ اعتدال و توسعه‌ای‌ها در سالی که گذشت اصرار داشتند در سپهر سیاسی کشور نامی برای خود دست و پا کنند. از این رو در دور و زمانه‌ای که اصلاح‌طلبان برای چک سفید امضای دیروزشان به روحانی به چه کتم چه کتم افتاده‌اند، اعتدال و توسعه‌ای‌ها بدشان نمی‌آید که بگویند پیروز انتخابات شدند و جریان سومی به نام اعتدال به راه بیندازند. در همین راستا، اختیارات بیش از پیش واعظی، عضو شورای مرکزی و از اعضای موسس این حزب در دولت دوم روحانی و تثبیت موقعیت نویخت در سازمان برنامه و بودجه خیلی به‌مذاق اصلاح‌طلبان خوش نمی‌آید. از طرف دیگر اعتدالی‌ها رفاقتی خزنده و سیال با اصلاح‌طلبان دارند.

۹ خواب عمیق در اردوگاه اصولگرایی

اصولگرایان و احزاب‌شان در سکوت‌پیشگی، حال و روزی بهتر از جناح رقیب ندارند. اگرچه ممکن است زمانی سکوت و عدم تحرک جدی را ظاهری خواند و در راستای استراتژی اصولگرایان تعبیر کرد، ولی این تعبیر به نظر واقع‌بینانه نیست. اصولگرایان گویی همچنان شکست در چند انتخابات گذشته را باور نکرده‌اند و با نقاب توجیه سرخوش از خواب خرگوشی خود هستند. آنان اگرچه خود را مردمی می‌خوانند هنوز فرسنگ‌ها با مردم فاصله دارند و این فاصله قطعاً از پشت میزهای مدیریتی جبران نخواهد شد. از طرفی دیگر اگرچه زمان قابل توجهی از انتخابات پیشین گذشته و تا انتخابات آینده فاصله‌ای نیست ولی روسای اصولگرا همچنان نتوانستند تکلیف این جریان را با برخی انتقاد‌ها از

عضو شورای سیاستگذاری اصلاح‌طلبان در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

دیر یا زود باید پرونده ادغام احزاب را روی میز بگذاریم

سیدحسن رسولی، عضو شورای سیاستگذاری اصلاح‌طلبان، با اشاره به ثبت احزاب جدید در سال ۹۷، به «فرهیختگان» گفت: «به نظر من در سالی که گذشت با گسترش کمی احزاب مواجه بودیم، اما اینکه آیا به اندازه توسعه کمی و با گسترش کمی در حوزه اثربخشی و کارآمدی احزاب نیز شاهد دستاورد هستیم، من چنین اعتقادی ندارم. فکری که کتم همین که مادر کشور با قریب به ۳۰۰ حزب دارای پروانه فعالیت روبه‌رو هستیم، حداقل بزرگ‌ترین نشانی است بر اینکه حزب در ایران با موانعی بسیار جدی مواجه است، چون اگر قرار بر اثرگذاری بیشتر احزاب در حوزه سیاسی از لحاظ داخلی و خارجی باشد، سه حزب یا چهار حزب باید باشد.» این عضو هیات‌مدیره بنیاد امید ایرانیان تاکید کرد: «به نظر من دیر یا زود باید اتاق فکر هر دو جریان سیاسی کشور (اصلاح‌طلبان و اصولگرایان) پرونده ادغام احزاب خود را روی میز بگذارند. بسیاری از این احزاب اصول بنیادین و خط‌مشی‌های یکسان دارند و می‌توانند با ادغام در یکدیگر فعالیت کنند.» رسولی تصریح کرد: «من تکثر و تعدد کمی احزاب را برخلاف آنچه که تصور می‌رود نه تنها راه‌کاری برای توسعه حزب‌نمی‌بینم، بلکه خود این تکثیر بیش از حد را باعث لوث‌شدن مبحث حزب می‌دانم. به هر حال احزاب در روابط و مناسبات ملت و دولت در حقیقت نقش بینابین دارند. وقتی این نهاد‌های بینابین به لحاظ عده و تعداد از یک حدمعینی عبور می‌کنند، به نظر من خود این موضوع نقض غرض می‌شود. من به‌عنوان یک فرد اصلاح‌طلب آرزو دارم هر چه زودتر ان شاء‌الله این پروژه در دستور کار قرار گیرد. در آن صورت نیاز به تشکیل سازمان‌های جبهه‌ای هم نخواهد بود؛ یعنی دوتا سه حزب توانمند در سراسر کشور می‌توانند سلیقه‌های مشهود و پاشتوانه در حوزه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی کشور را نمایندگی کنند.» وی درخصوص

شورای عالی سیاستگذاری اصلاح‌طلبان نیز گفت: «دوره جدید شورای عالی اصلاح‌طلبان مثل دو دوره قبل براساس نتایج به‌دست‌آمده از آسیب‌شناسی‌های صورت گرفته برگزار شد. این دوره هم به لحاظ ترکیب، ارکان، تعداد کمیته‌ها و هم از لحاظ ایجاد ظرفیت جدید برای حضور بیشتر خانم‌ها و حضور بیشتر جوانان خوب است.» رسولی اظهار داشت: «فکری که کتم تا قبل از پایان سال متناسب با نتایجی که براساس حدود یک سال مطالعه از آسیب‌شناسی به‌دست آوردیم، در حقیقت بخش نرم افزاری شورای عالی رانهایی کرده‌وبه تصویب برسانیم که برای سال ۹۸ این ظرفیت نسبت به گذشته برای هم افزایی ظرفیت‌های اصلاح‌طلبی در آستانه انتخابات مجلس یازدهم در سراسر کشور ان شاء‌الله کارآمدتر آمده شود.» این عضو شورای عالی سیاستگذاری با اشاره به عدم حضور برخی احزاب و افراد در این سازوکار انتخاباتی اصلاح‌طلبان و مخالفت با این شورا گفت: «شورای عالی سیاستگذاری در حوزه اصلاح‌طلبی مثل جمنادر حوزه اصولگرایی در حقیقت سازوکار اجماع‌ساز است. این سازوکار اجماع‌ساز نمی‌تواند مدعی باشد که اجماع‌سازی صد درصد است؛ یعنی اگر کسی چنین ادعایی کند، عملاً با واقعیت انطباق ندارد. اما اگر بگوییم ۹۸ درصد ظرفیت‌های اصلاح‌طلبی امروز اعتبار شورای عالی سیاستگذاری را قبول دارند این شاخص، شاخص بسیار بالایی است. بنابراین تعداد احزاب منتقد و تعداد شخصیت‌های سیاسی منتقد روزه‌روز در حال کاهش است، ضمن اینکه انتقاد و اعتراض دوستان در حقیقت با هدف مشترک رسیدن به یک سازوکاری است که بیش از حد شورای عالی سیاستگذاری می‌تواند پوشش دهد. در همین راستا ایده پارلمان اصلاحات مطرح است و الان هم در شورای هماهنگی به آن پرداخته می‌شود.»

نایب‌رئیس جمن در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

رجوع شب انتخاباتی اصولگرایان به مردم درست نیست

مهدی چمران، نایب‌رئیس جبهه مردمی نیروهای انقلاب (جمنما) در گفت‌وگو با «فرهیختگان» با اشاره به اخباری ضد و نقیض حول جلساتی با عنوان شورای وحدت در میان اصولگرایان، تاکید کرد: «در این جلسات فعلاً چند نفری از میان اصولگرایان با هم جمع می‌شوند و مشورت می‌کنند تا اینکه ببینند چه کاری باید انجام دهند. از این رو بیشتر جنبه مشورتی دارد و به‌طور کلی جنبه تشکیلاتی ندارد. در واقع یک نفر دعوت کرده و آنها دور هم جمع شدند و بحث

انتخاب رئیس ... نیز در شورای وحدت مطرح نبوده است. انتخاب دکتر حداد عادل یا هر فرد دیگری به‌عنوان رئیس شورای وحدت نیز صحت ندارد.» نایب‌رئیس جمنما تصریح کرد: «تشکیلات و سازوکار انتخاباتی رسمی اصولگرایان در حال حاضر جمنماست. اینکه برخی عنوان می‌کنند اصولگرایان از سازوکار جدیدی رونمایی می‌کنند، خبرهای دقیقی نیست. وجود جمنما و جلسات شورای وحدت ضدیتی با هم ندارد و به لحاظ سازوکار و ارتباط کاری نیز با هم مرتبط نیستند. جمنما تشکیلات مشخصی دارد؛ احزاب اصولگرا در آن عضویت دارند و شوراهای استانی آن نیز فعال است. البته باید درخصوص سازوکار انتخاباتی آینده فکر و بررسی کنیم و اینکه شورای وحدت در ادامه چه نقشی داشته باشد.» چمران در ادامه با اشاره به اینکه سال ۹۷ سالی پیش و پس از انتخابات محسوب می‌شد و از این جهت می‌توانست در نگاه احزاب در جهت بازسازی و توان افزایی مهم تلقی شود، اظهار داشت: «احزاب اصولگرا و جمنما در این سال باید بهتر عمل می‌کردند و اقدامات خاصی را انجام

می‌دادند ولی متأسفانه فعالیت مردمی نداشتند و بیشتر در جنبه سازماندهی فعالیت کرده و کار زیرساخت‌های خود را انجام دادند و فعالیت آنها نمود مردمی نداشت، اگرچه باید در این زمینه اقدامی صورت می‌گرفت.» وی در پاسخ به اینکه چرا اقداماتی که باید صورت نگرفت، افزود: «مشکلات زیسادی بود. البته به تعدادی از افراد مسئولیت‌هایی داده شده و این طرف و آن طرف رفتند و از آنها خواسته شده که به این مساله توجه کنند. علاوه‌بر مشکلات مالی، به هر حال جمع و هماهنگ کردن افراد و احزاب خیلی مشکل است. تلاش شده و کار صورت گرفته ولی کاری که جنبه عمومی و مردمی داشته باشد، به گونه‌ای که باید انجام می‌شد، صورت نگرفته است.»

نایب‌رئیس جمنما در ادامه گفت: «تلاش این است که برای سال آینده این مشکلات را رفع کنند. هر چندر بیشتر موفق بشویم قاعدتاً در رفع مشکلات بهتر عمل خواهیم کرد.» چمران با اشاره به رویه اصولگرایان و رجوع شب انتخاباتی آنها به مردم، تاکید کرد: «این کار درستی نیست. البته باید در نظر داشت که ورود زودهنگام به انتخابات نیز درست نیست. از این رو برای اینکه تأثیرات مطلوب حاصل شود در سال ۹۷ بیشتر کارهای سازماندهی شکل گرفته است؛ به‌عنوان مثال شوراهای استان‌های جمنما شکل گرفته، شوراهای شهرستان‌ها نیز در برخی جا‌ها شکل گرفته است. منتها فعالیت‌ها عمومی و در دل مردم نبوده است.»

وی در ادامه یادآور شد: «برای سال آینده جمنما باید انتخابات شورای مرکزی خود را برگزار کند.»

سخنگوی حزب اعتدال و توسعه در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

اعتدال و توسعه به‌عنوان جریان مطرح بوده و هست و خواهد بود و رئیس‌جمهورساز است!

توسعه موفقیت داشته و برآیند نتیجه حزب را باید در نظر گرفت. حزب اعتدال و توسعه یک حزب رئیس‌جمهورساز است. من نمی‌دانم کسانی که این گونه مباحث را مطرح

است که فکر می‌کنم به دور از تندروی‌های اصلاح‌طلبی و اصولگرایی با اهداف خاص و مشی تعریف‌شده اهداف خود را پیش می‌برد. اگرچه ممکن است در یک جاهایی با طیف‌هایی از اصلاح‌طلبان و اصولگرایان که در شیوه و هدف نزدیک ما هستند، همکاری و هم افزایی داشته باشیم.» سخنگوی اعتدال و توسعه اظهار داشت: «قطعاً بدانید اعتدال و توسعه در انتخابات مجلس به‌طور جد ورود پیدا خواهد کرد، ولی اینکه آیا با گروه‌هایی هم‌افزایی خواهد داشت یا مستقل عمل خواهد کرد یا با چه گروه‌هایی مشترک خواهد بود، به زمان بستگی دارد. در زمان خود با گروه‌هایی که در شیوه و هدف مشترک نزدیک هستیم و مشی و تفکر اعتدال را قبول داشته باشند تلاش می‌کنیم که هم افزایی داشته باشیم.»

می‌کنند، چه منظوری دارند.» سخنگوی حزب اعتدال و توسعه افزود: «حزب اعتدال و توسعه مشی، مرام‌نامه و اساسنامه خود را دارد و به اصول تعریف‌شده خود پایبند است. اما در بحث شیوه‌هایی که باید برای موفقیت و محقق کردن اهداف خود به کار ببرد؛ باید گفت یک زمانی با یک تشکیلات دیگری که باهم نزدیک‌تر هستند، همسو می‌شود و موفقیت‌هایی به دست می‌آورد. مانند اینکه در جریان انتخابات اصلاح‌طلبان و اعتدال و توسعه با همدیگر بودند و هم افزایی شد و موفقیت‌های خوبی هم به دست آوردند. چه‌بسا اصولگرایان معتدل هم آمدند و کمک کردند؛ یعنی همسو شدند.» سبحانی فر تاکید کرد: «اعتدال و توسعه به‌عنوان جریان مطرح بوده و هست و خواهد بود. اعتدال و توسعه یک حزب درون جریان اصلاحات نیست و جریانی

رمضانعلی سبحانی‌فر، سخنگوی حزب اعتدال و توسعه در گفت‌وگو با «فرهیختگان» درخصوص عملکرد حزب متبوعش در سال ۹۷، به برگزاری کنگره و انتخاب شورای مرکزی اشاره کرد و گفت: «شورای مرکزی حزب اعتدال و توسعه از چند سال پیش به صورت منظم هر ماه، هر هفته یا یک هفته در میان جلسات خود را داشته و برگزاری جلسات فصلی دبیران و سازمان‌ها نیز برگزار شده است. علاوه‌بر آن، حضور فعال در مجامع و مسائل اجتماعی داشته و در کمک به دولت تلاش‌های زیادی کرده است. از طرف دیگر برنامه‌ریزی‌هایی در دستور کار است که برای سال آینده فعالیت‌های بیشتری داشته باشیم.» سخنگوی اعتدال و توسعه در واکنش به برخی انتقادات مبنی‌بر عدم عملکرد قوی حزب اعتدال و توسعه از سوی برخی اصلاح‌طلبان تصریح کرد: «چهره‌های